



Dokumenttyp VERKSAMHETENS BESLUTSUNDERLAG (VBU)			Sida: 1 (10)
Diariernr UN2025/39	Dokumentversion Version 1	Versionsdatum 2025-03-20	Status Beslutsunderlag

Verksamhetens beslutsunderlag (VBU)

Verksamhetens beslutsunderlag ska användas som underlag i fortsatt förstudie i rubricerat projekt. Det kommer underlag till förstudie, samt i förlängningen tillsammans med förstudien att vara underlag till projektering av programhandling och upprättande av projektplan.

1. Projektnamn: Öppna förskolan

1.1 Formella förutsättningar

Enheten där VBU är framtaget Fastighetsutveckling	Verksamhetsansvarig chef Linda Lindahl	Verksamhetsförvaltning/organisation Utbildningsförvaltningen
Lokalsamordnare Ebba Gordon Hultsjö	Författare VBU (om annan än lokalsamordnare) -	Aktuell beslutspunkt (enligt Pejll) BP2
Vilka officiella beslut finns? Tex ämnesnämnds beslut att beställa förstudie (hänvisa till diarienummer). Alternativt om beställning gjorts per delegation, ange vilken delegationsordning (dvs när den beslutades & dnr), samt vilket §-nummer som ger mandatet att beställa. Beställning av förstudie (2022-12-14 UAN§ 200) VBU är kompletterade inför förstudie (2024-2025) och var ej en del i det politiska beslutet taget i ovan ärende.		

1.2 Tidigare beslutade ändringar

Datum	Ändring	Ändrad av

1.3 Bilagor till Verksamhetens beslutsunderlag

Nr	Beteckning	Version	Identitet/filnamn



Dokumenttyp VERKSAMHETENS BESLUTSUNDERLAG (VBU)			Sida: 2 (10)
Diariernr UN2025/39	Dokumentversion Version 1	Versionsdatum 2025-03-20	Status Beslutsunderlag

2. Projektbeskrivning

2.1 Beställningen avser åtgärdstyp

Kapacitetshöjande, ange Från 80 besökare idag Till 80 besökare i framtiden Dvs kapacitetsökning med 0	Underskott av lokalfunktioner som behöver beaktas med anledning av projektet <input checked="" type="checkbox"/> Det finns inget lokalunderskott <input type="checkbox"/> Projektet behöver lösa följande underskott av lokalfunktioner: Befintlig mängd lokaler är idag tillräckliga för att tillgodose verksamhetens behov i det här området.	Myndighetsanmärkning (ange i så fall vad) Nej
Planerat underhåll (ange i så fall vad) Åtgärder på paviljongen kan behöva genomföras för att säkerställa livslängden på byggnaden. Detta innebär exempelvis att se över ventilationen samt att bygga bort eventuella riskkonstruktioner i en renovering.	Verksamhetsutveckling (ange i så fall vad) Öppna förskolan har vid flertal tillfällen flyttat lokal på grund av olika anledningar. Verksamheten behöver och skulle gynnas av en mer långsiktig och beständig placering som med fördel kan placeras med andra samverkansverksamheter såsom familjecentral. Verksamheten ökar för varje år och på sikt finns behov av två öppna förskolor placerad i varsin sida av stan för att öka tillgängligheten i de socioekonomiskt utsatta områdena.	Kostnadssänkande åtgärd Nej
	Verksamhet som behöver ersättningslokal (ange i så fall orsak) Öppna förskolan – befintliga lokaler ligger i kommunalt ägda paviljonger med permanent bygglov. De hänger ihop med inhyrda paviljonger med temporärt bygglov där Enögla förskola idag bedriver verksamhet. Vid ersättning och nybyggnation av Enögla förskola kommer de temporära paviljongerna att avvecklas och därför behöver även behovet för öppna förskolans lokaler utredas.	

2.2 Nyckeltal

Relevanta nyckeltal, tex kvm/brukare, max hyreskostnad per kvm eller brukare, edyl

-

Dokumenttyp VERKSAMHETENS BESLUTSUNDERLAG (VBU)			Sida: 3 (10)
Diariennr UN2025/39	Dokumentversion Version 1	Versionsdatum 2025-03-20	Status Beslutsunderlag

2.3 Om lösningsförslag finns, precisera detta nedan

Nybyggnation <input type="checkbox"/>	Ombyggnation verksamhetsanpassning <input checked="" type="checkbox"/>	Inhyrning internt <input type="checkbox"/>
Tillbyggnad <input type="checkbox"/>	Ombyggnation underhåll <input checked="" type="checkbox"/>	Inhyrning externt <input type="checkbox"/>

Sammanfattning av befintligt åtgärdsförslag:

Behovet av öppna förskolans verksamhet har ökat för varje år. I och med behovet av ersättning av Enögla förskolas lokaler så utreds även öppna förskolans lokaler i samma förstudie. Verksamhetens befintliga lokaler lämpar sig bra för verksamheten och lokaliseringen i staden gör även att verksamheten kan nå ut till de områden som har störst behov.

Befintlig tomt för öppna förskolans placering är stor då det är den tidigare platsen för Enöglaskolan. Storleken innebär att fler verksamheter kan rymmas på tomten. Övriga behov som finns i kommunen är bland annat vård- och omsorgsboende och permanenta lokaler för Enögla förskola. För att skapa båda sociala, miljömässiga och ekonomiska vinningar föreslås därför att förskolan och vård- och omsorgsboendet kombineras i en byggnad med gemensamt kök. De befintliga lokaler för öppna förskolan föreslås även att renoveras och behållas då de lämpar sig bra för verksamheten.

Genom att renovera och behålla den befintliga paviljongen för öppna förskolans verksamhet minskas investeringskostnaden i projektet jämfört med att bygga nya lokaler och öppna förskolan kan finnas kvar i ett område där behovet av dess verksamhet är stort.

Ev andra pågående och planerade projekt i lokalerna (ange i så fall vad & i förekommande fall diarienummer).

-

Vilka tidigare utredningar är gjorda som ligger till grund för detta projekt, och vad visade de? Tex om förstudie påbörjats för annan lokalisering, om en underhållsutredning visat att byggnadens tekniska livslängd är nådd, osv)

En tillgänglighetsbesiktning har genomförts för att se vilka åtgärder som skulle behövas för att göra lokaler mer tillgänglig. Åtgärdsförslagen bör ses över i en renovering av befintliga lokaler.

Dokumenttyp VERKSAMHETENS BESLUTSUNDERLAG (VBU)			Sida: 4 (10)
Diariernr UN2025/39	Dokumentversion Version 1	Versionsdatum 2025-03-20	Status Beslutsunderlag

2.4 Projektförutsättningar / Verksamhetens utgångspunkter/förändringsbehov

Inledning (bakgrund, syfte, mål). Beskrivande text med bakgrund, orsak till varför behovet uppstått och vad behovet består i. Redovisa koppling till övergripande mål Vision 2030, kommunens långsiktiga mål, odyl.

Verksamhet

Öppna förskolan är en verksamhet som erbjuder lek, samtal, och stöd för vårdnadshavare och deras barn. Det är en möjlighet för vårdnadshavaren att träffa varandra och få stöd i sitt föräldraskap av familjecentralen. Verksamheten är kostnadsfri och samarbetar även med regionen i familjecentralen i samma lokaler där vårdnadshavare och barn erbjuds träffar med sjuksköterska från barnavårdscentralen, barnmorska och kurator. Det finns möjlighet att träffa personer från Socialtjänsten och att gå på SFI-undervisning.

Öppna förskolans verksamhet bedriver även ”uppsökande verksamhet” vilket sen 2023 är ett lagstadgat ansvar som bland annat innebär att verksamheten åker ut till olika områden och söker upp familjer vars barn inte går i förskolan.

Verksamheten är öppen för alla vårdnadshavare med barn 0-5 år. Lokalen placeras bäst i centralortens socioekonomiskt utsatta områden eller centralt med nära koppling till kollektivtrafik och parkering. Detta är bland annat för att nå ut till så många personer som möjligt.

Bakgrund

Öppna förskolan har vid ett flertal tillfällen bytt lokaler på grund av förändrade förutsättningar. Under flera år fanns det två mindre öppna förskolor som låg på varsin sida av stan. Sen 2019 ligger Öppna förskolan i paviljonger vid Enögla förskola.

Paviljongerna för Enögla förskola är inhyrda och har temporärt bygglov till 2027, med möjlig förlängning som längst till 2032. Öppna förskolans paviljong är kommunens egna från 1980-talet och har ett permanent bygglov.

Dokumenttyp VERKSAMHETENS BESLUTSUNDERLAG (VBU)			Sida: 5 (10)
Diariernr UN2025/39	Dokumentversion Version 1	Versionsdatum 2025-03-20	Status Beslutsunderlag



Ortofoto över tomten för befintlig placering av Enögla förskola och öppna förskolan.

Enögla är ett område som växer och är under utveckling. 2025 står en nybyggd förskola, Ripans förskola på plats och 2026 ersätts grundskolan Enöglaskolan med en nybyggd skola Lillsidanskolan.

I beställningen för ersättning av Enögla förskola från 2022 finns även med en beställning på att utreda lokaler för öppna förskolan. På grund av de två verksamheternas olika förutsättningar är VBU uppdelat i två separata dokument.

Kommunens övergripande mål och vision

Att utveckla öppna förskolan kan kopplas till flera av kommunens mål – bland annat fokus på barn och unga, då förbättrade lokaler för verksamheten ger bättre förutsättningar för en god läromiljö till barnen.

Verksamheten är också en viktig plats som stöd till hela familjen och för integration i samhället, och bidrar till social hållbarhet samt barns bästa enligt barnkonventionen. I linje med kommunens långsiktiga plan 2024-27, fokusområde barn och unga, så bidrar öppna förskolan till att skapa en trygg uppväxt oavsett familjens socioekonomiska status.

Politiska satsningar på stärkt föräldrastöd under 2025 är också kopplat till kommunens mål och öppna förskolans verksamhet. Det stärka föräldrastödet i tidig roll som förälder ger de bättre förutsättningar att stötta deras barn när de kommer till skolan och under fritiden.



Dokumenttyp VERKSAMHETENS BESLUTSUNDERLAG (VBU)			Sida: 6 (10)
Diariernr UN2025/39	Dokumentversion Version 1	Versionsdatum 2025-03-20	Status Beslutsunderlag

Behovsanalys (tex prognosunderlag, befintlig kapacitetsbrist, arbetsmiljöproblem, verksamhetsutveckling som påverkar lokalbehov, etc)

Prognosunderlag

Antal besökare för öppna förskolan ökade mellan 2022-2023 med ca 1000 besökare, och med ytterligare 3000 besökare mellan 2023-2024.

Antal besökare 2022: 6600st

Antal besökare 2023: 7600st

Antal besökare jan-juni 2024: 10 911st

Antal vuxna deltagare på SFI 2024: 15st

Verksamhetsutveckling

I januari 2024 gav regeringen Socialstyrelsen i uppdrag att ge stöd till kommuner och regioner i arbetet med att inrätta och organisera familjecentraler. Syftet är att skapa goda förutsättningar för den samverkan som beskrivs i familjecentralen och som är en viktig samlingsplats för aktörer runtom barn och deras vårdnadshavare både före, under och efter graviditeten. Tanken är även att stärka jämställdheten i områden där utanförskapet är stort, att främja god psykisk och fysisk hälsa i familjerna, samt som kunskapsstöd. I regleringsbrevet beskriver de familjecentralen som en samlokalisering av som minst mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med inriktning mot stödjande och förebyggande verksamhet. Utöver detta kan även andra samhällsaktörer ingå i samarbetet. Källa: "Socialstyrelsen ska stödja kommuner och regioner i arbetet med familjecentraler" (12 januari 2024) Socialdepartementet, Regeringen

En viktig del i den öppna förskolan är stöd för barnen, men även till stor del som föräldraskapsstöd. I rapporten "Nationell vägledning familjecentral - Samverkan för barns bästa!" beskriver Marie Cesares Olsson, Föreningen för Familjecentralens främjande, hur flera riskfaktorer för barnet, så som våld, brott, psykisk ohälsa, och utanförskap, kan minimeras genom att stärka föräldraskapet så att fler vårdnadshavare och andra viktiga vuxna runt barnet känner sig trygga i denna roll. Familjecentralen kan ses som att ha fyra ben, varav en av dem är öppna förskolan som agerar som ett nav i verksamheten och uppfyller det pedagogiska syftet samt bidrar med en samlingsplats för de som väljer eller inte vet om förskolan, eller som inte vill börja på förskolan än. Rapporten grundar sig i en nationell strategi framtagen av regeringen för ett stärkt föräldrastöd. Källa: "Nationell vägledning familjecentral – Samverkan för barns bästa!" (2022) Marie Cesares Olsson, Föreningen för Familjecentralens främjande

Anvisningar för projektet (åtgärder, kapaciteter och funktioner som ska uppnås, avgränsningar, evakuerings, ev ändring av detaljplan, risker ur verksamhetssynpunkt).

Funktioner

Öppna förskolans lokaler består till stor del av ett stort rum med plats för flexibla träffar, men också möjlighet att dela upp sig i olika grupper. En större yta som med möblering delas upp i mindre ytor är att föredra framför flera mindre rum. Detta är för att kunna hålla uppsikt över gruppen, och undvika att familjegrupper går undan för sig själva vilket försvårar den spontana dialogen och kunskapsutbytet mellan familjer.

I anslutning finns det ett större mötesrum med plats för sittande grupper på golvet och i mer konferensliknande inredning. I detta rum sker mycket av samverkan med andra



Dokumenttyp VERKSAMHETENS BESLUTSUNDERLAG (VBU)			Sida: 7 (10)
Diariernr UN2025/39	Dokumentversion Version 1	Versionsdatum 2025-03-20	Status Beslutsunderlag

verksamheter såsom barnavård och socialtjänst, och det är viktigt att aktiviteterna i detta rum är lättillgängliga och synliga från resterande verksamhetsrum för att minska den mentala tröskeln.

Tillhörande dessa verksamhetsrum finns plats för bland annat entré med kapprum, mindre personalytor, förråd, samtalsrum, WC och RWC.

Evakuering

Om befintliga lokaler för öppna förskolan föreslås att vara kvar behövs inga evakueringslokaler. Beroende på omfattning av renovering av öppna förskolans lokaler kan verksamheten temporärt behöva evakueras tills åtgärderna är genomförda.

Byggnationen, dess etapper och tidsplan kommer att behöva ses över i ett senare skede för att säkerställa en bra arbetsmiljö och lärmiljö för personal och barn under byggnationens tid.

Detaljplan

Nuvarande detaljplan tillåter Allmänna ändamål och en byggnadshöjd på 12 meter vilket är tillräckligt utifrån föreslagen åtgärd för öppna förskolans lokaler. Då åtgärdsförslaget även föreslår en samlokalisering med ett vård- och omsorgsboendet behöver detaljplanen ändras.

Benämningen Allmänna ändamål är äldre benämning som brukade avse olika kommunalfunktioner såsom vårdboende, förskole med mera. Idag används inte denna benämningen och därför rekommenderar bygglov att detaljplanen ses över så att den tillåter bostäder.

Detaljplanen kommer behöva ändras för att kunna bygga på ett ändamålsenligt sätt med flera våningsplan än vad nuvarande detaljplan tillåter. Detta bedöms vara möjligt då omkringliggande fastigheter flera våningar. Även logistiksituationen behöver ses över och justeras i en detaljplansändring.

Risker

Tomten är belägen nära en kraftledning som går längs tomtgränsen. Enligt grova beräkningar av tomtytan kan både öppen förskola, förskola och omvårdnadsboende inrymmas med tillräckligt säkerhetsavstånd till kraftledningen utifrån rådande riktlinjer. Riktlinjerna som projektet ska utgå ifrån är att byggnationer samt stadigvarande vistelse ej ska vara inom 50 meter från kraftledningen.

En risk är överklagande av bygglov och detaljplan.

Verksamhetens totala personbelastning, fördelat på brukare respektive personal, samt totalt samtidigt i lokalen.

Befintlig kapacitet

Lokalerna med ventilation är idag anpassade för en personbelastning på ca 88 personer.

Ur verksamhetssynpunkt är en gruppstorlek på 60 personer i en samling en maximal gräns för att kunna hanteras smidigt utifrån den personalgrupp och lokalstorlek de har



Dokumenttyp VERKSAMHETENS BESLUTSUNDERLAG (VBU)			Sida: 8 (10)
Diariernr UN2025/39	Dokumentversion Version 1	Versionsdatum 2025-03-20	Status Beslutsunderlag

idag. En gruppstorlek på 60 personer kan pågå samtidigt som en utbildning med 15-20 personer.

Befintlig verksamhet kan ha en uppdelning på exempelvis 60 besökare, 15 personer på utbildning och 5 personal.

Samnyttjande av lokalerna, beskriv hur och i vilken omfattning det är möjligt/lämpligt att samnyttja

Verksamhetens lokaler går att samnyttja med övriga verksamheter i familjecentralen. Verksamhet bedrivs under dagtid, men möteslokalen skulle kunna anpassas för att kommas åt utan att gå in i övriga lokaler och därmed kunna hyras ut till andra föreningar eller verksamheter under kvällar och helger.

Befintligt samnyttjande som föreslås att fortsätta är samverkan mellan socialtjänsten, öppna förskolan, mödravårdscentral, barnavårdscentral och SFI-undervisning. Alla dessa verksamheter inkluderas i familjecentralen och använder öppna förskolans lokaler för att bedriva bland annat undervisning och informationsmöten.

Närheten till de olika verksamheterna som föreslås samlokaliseras skapar till social samverkan mellan olika åldersgrupper och förutsättningar för att genomföra gemensamma aktiviteter.

Öppna förskolans verksamhet har idag inget direkt samarbete med Enögla förskoleverksamhet förutom att de delar byggnadsvolym. Alternativet att inkludera öppna förskolan i typförskolan har setts över och valts bort. Anledningen är att ett samnyttjande i Enögla förskolans lokaler utifrån typförskolan skulle innebära att öppna förskolan tar en till två avdelningar i bottenplan i anspråk. Detta skulle i sin tur försvåra för förskoleverksamheten som har svårare att ta emot barngrupper i de yngre åldrarna i övre våningsplanet, och därför är det inte lämpligt med sådan lösning på samnyttjande.

Input till jämställdhets- och barnkonsekvensanalys

Det är viktigt att en barnkonsekvensanalys genomförs för att säkerställa de kvalitéer som är viktiga för barnens utveckling och lärmiljö.

Prioritering, mellan ekonomi, tid och kvalitet. Om en situation uppstår då projektet måste välja prioriteringsordning ska det ske enligt följande ordning:

Prioritering: 1. Tid, 2. Ekonomi, 3. Kvalitet

2.5 Projekt-, effekt- och produktmål

Projektmål tex generella mål, samhälle, socialt, ekonomi, miljö, organisatoriska, osv

Effekt mål

	Nr	Beskrivning av effekten	Riktning/ målgrupp	Tidpunkt	Prioritet
	E1	Bättre fysisk arbetsmiljö för medarbetare.	Medarbetare	Tre år innan respektive ett år efter flytt	1

Ingångsvärden effekt mål (per mål): Ingångsvärde blir resultat innan flytt.

Uppföljning: Följs upp i medarbetarenkät.



Dokumenttyp VERKSAMHETENS BESLUTSUNDERLAG (VBU)			Sida: 9 (10)
Diariernr UN2025/39	Dokumentversion Version 1	Versionsdatum 2025-03-20	Status Beslutsunderlag

Övergripande produktmål, övriga leveranser och avgränsningar (beskrivning av det som ska tas fram och ev. avgränsningar)

Nr	Beskrivning
P1	Förstudierapport Levereras april 2025
P2	Inflytt för verksamhet 2030 <u>Kommentar:</u> Övergång från befintlig byggnad eller evakueringslokal till ny byggnad genomförs med fördel under de sommarveckor som verksamheten har stängt. Överlappande period eftersträvas vara 1-2 månader.

2.6 Ekonomiska förutsättningar

Ätgärden har budgeterats (finns med i Lokalförsörjningsplan och Investeringsplan)

Behovet av utredning av öppna förskolans lokaler finns med i beställningen av nybyggnation Enögla förskola, men utökning av markeringsbeloppet som tar hänsyn till nybyggnation för lokaler till öppna förskolan är ej inkluderat.

Då öppna förskolan föreslås vara kvar i sina befintliga lokaler kommer hyra för de befintliga lokalerna behöva fortsatt täckas i ram för utbildningsförvaltningen. Det kommer även tillkomma kostnader för hyresgäst Anpassningar och renoveringskostnader för att säkerställa en långsiktig lösning i de befintliga lokalerna.

Ekonomiska konsekvenser om åtgärden inte har budgeterats

Om kostnader för hyra och drift inte budgeteras kan riskerar utbildningsförvaltningen att gå med ett underskott, alternativt att lokalen behövas sägas upp vilket i sin tur leder till att verksamheten saknar lokaler.

Om kostnader för renovering i öppna förskolans befintliga lokaler inte budgeteras finns risken att verksamheten behöver evakueras om det skulle uppkomma exempelvis fuktproblematik.

3. Organisation och resurser

Nedanstående organisation avser projektstyrning under projektering och byggnation.

3.1 Stygrupp

Styrgruppen har mandat att ta beslut inom ramarna för att budgeten hålls i enlighet med gällande regler för investeringar. Styrgruppen och den politiska referensgruppen ska ha tillgång till beslutsprotokoll från projektet men även informeras löpande vid avvikelser gällande omfattning, tid och kostnad. Utsedda representanter i styrgruppen är berörda förvaltningars direktörer, varav samhällsbyggnadsdirektören är sammankallande.

3.2 Politisk referensgrupp

Politiska referensgruppens mandat är att agera stödjande och rådgivande till projektgruppen. Representanter till politisk referensgrupp är TNs och UNs arbetsutskott.

Dokumenttyp VERKSAMHETENS BESLUTSUNDERLAG (VBU)			Sida: 10 (10)
Diariernr UN2025/39	Dokumentversion Version 1	Versionsdatum 2025-03-20	Status Beslutsunderlag

3.3 Övrig organisation

Lokalförsörjningsstrateg sammankallar projektarbetsgrupper inom förstudien efter behov, exempelvis berörda verksamhetsrepresentanter, sakkunniga inom kommunen och eventuella konsulter.

Projektledaren sammankallar projektarbetsgrupper efter förstudierapporten är godkänd, exempelvis berörda verksamhetsrepresentanter, sakkunniga inom kommunen och konsulter.

4. Övertagande och överlämnande

Förstudien kommer att lämnas över från lokalförsörjningsstrateg till ämnesnämnd för godkännande och eventuell beställning av projektering / genomförande. Därefter hanteras projektet enligt gällande rutiner.